

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 20.

V Ljubljani, 15. oktobra 1889. l.

XXIX. leto.

Občni zbor „Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam“.

V 2. dan septembra t. l. se je vršil v mestni dvorani navadni letni občni zbor društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam. Ob 8. uri je daroval sv. mašo v mestni farni cerkvi pri sv. Jakobu društveni predsednik visokočast. g. dr. A. Jarec, pri katerej so bili mnogi gg. udje učitelji navzoči.

Po sv. maši otvori predsednik zbor ter prisrčno pozdravlja zbrane ude, katerih je bilo okolu 50. Dalje omenja važnejše točke iz zgodovine društva pretekle dóbe, naznanja, da je stanje društva po vsem prav ugodno, omenja pa tudi, da je v pretekli letni dóbi nemila smrt 3 ude društvu vzela, ter pozivlja navzoče, da se s svojih sedežev vzdignejo v znak sožalja, kar se zgodi.

Tajnik na to poroča in pravi, da se je društvo ustanovilo l. 1860. pod predsedstvom visokočast. g. kanonika Jurija Zavašnika. Ko se je šolska postava preuredila, odstopil je isti in predsednik je bil društvu g. Karol Legat do časa, da se je preselil v Novo Mesto, in sedanji predsednik visokočast. g. dr. A. Jarec vodi društvo že nad 18 let. Društvena pravila so se bila l. 1870. prvič predelala, v drugič so bila ista prenarejena l. 1882. oziraje se bolj na učiteljeve koristi, in danes je „Prememba pravil“ zopet na dnevnem redu.

V preteklem letu je bilo 10 vdov in 10 sirot podpiranih. Na novo so pa k društvu pristopili 3 udje. Odbor je imel sicer le eno sejo, a druge reči so se po okrožnicah reševale.

Nato poroča blagajnik g. M. Močnik.*)

Poročilo se odobri in v pregledovalce računov se izvolijo gg.: Belar, Žumer in Kavčič Fran.

Na novo se je v društvo po pravilih vzprejel g. nadučitelj Jeršè Alojzij iz Trebnjega.

Trije učitelji gg. L. Božič iz Žiri, J. Poženel iz Unca in Martin Potočnik iz Sore dobé podpore po 20 gld.; Marija Novak, hči † J. Novaka 20. gld. — Gospodu B. iz K. se posodi 120 gld., ako najde zanesljivega poroka; gospodu S. L. iz C. na Dolenjskem 150 gld., ako zastavi svoje posestvo. Trem učiteljskim vdovam se odreče podpora ali dar iz milosti. G. tajnik umakne svoj predlog, ki obeta vdovam v štiridesetih letih po

*) Glej Učit. Tov. dné 15. septembra str. 282.

200 gld. pokojnine in učiteljem 200 gld. prevžitnine, in predlaga podelitev pokojnin in prevžitnin na podlagi petindvajset, oziroma trideset letnega vplačevanja. Vdove bi dobivale po tem nasvetu po 120 gld., a učitelji po 60 gld. pokojnine (prevžitnine) v življenji. Tudi ta predlog se zavrže, pravila ostanejo nepremenjene, a prihodnji odbor ima se s to zadevo še dalje baviti in k odborovim sejam veččake povabiti. Predsednikom se voli vsklikoma mil. prošt g. dr. Jarec in blagajnikom g. M. Močnik. V odboru so gg.: Janez Borštnik, Čenčič, Govekar, Andrej Praprotnik, Stegnar, Tomšič, Žumer.

Občni zbor „Národne Šole“.

(Dalje).

Na to poroča o društvenem delovanji tajnik g. Ivan Govekar nastopno:

Slavno društvo! Pri občnem zboru dné 5. oktobra predlanskega leta je bil soglasno voljen stari odbor, in kó se je konstituiral, izročilo se je upravníštvo tudi prejšnjim funkcionarjem, vsled tega je bil odbor tako-le sestavljen: Gg. Stegnar Feliks, načelnik; Žumer Andrej, namestnik; Močnik Matej, blagajnik; Govekar Fr., tajnik; Funtek Anton, Podkrajšek Henrik, Praprotnik Andr., Praprotnik France, Tomšič Ivan, odborniki.

Izmej teh je 7 Ljubljanskih, 2 pa sta vnanja odbornika. Po pravilih (§ 9. a) mora vsaj 6 odbornikov v Ljubljani bivati.

Tudi za pretečeno XVII. društveno leto ostal je odbor nespremenjen, ker radi slavnostnega koncerta na čast 40letnice presvetlega cesarja ni preostajalo časa, da bi se bila vršila glavna redna skupščina, dasi je bil odbor pripravljen društveni račun predložiti in o svojem delovanji poročati. Odborovo poročilo sega torej nazaj v leto 1888. in 1889., zato mi je dolžnost, da važnejše zadeve „Národne Šole“ spojím — kolikor je to možno — v skupno izvestje in narišem v kratkih potezah odborovo delovanje za dveletno dobo.

Odborovih sej, razun one dné 6. junija 1888, o kateri je prinesel „Učiteljski Tovariš“ obširneje poročilo in pri kateri se je določilo, da se v proslavo 40letnice Njega Veličanstva obdaruje 30 ljudskih šol z ruskim računilom, s pripravo za pojasnovanje drobcev in z zbirko stereometričnih teles, ni bilo sklicanih. Niti vloge in prošnje društvenikov, niti običajna pravila utemeljena v pravilih, niti rešitve mnogoterih zahtev in naročil neso dali povoda, sklicevati odbora v posvetovanje.

Delavnost odbora raztezala se je zgolj na naročevanje in kupovanje šolskega blaga, uknjíženje dohodkov in troškov ter razpošiljanje raznih učil; poleg tega je bilo tudi precej dopisovanja in nekoliko vlog za podelitev podpor v društvene namene. Ta opravila pripadajo največ funkcionarjem, ki so storili, kar je bilo v njihovi moči, da so zadovoljili častite društvenike.

Opravila je največ v prvem četrletji. Tù prihaja „Národni Šoli“ skoro vsak dan kako naročilo, katero je treba radi nujnosti navadno takoj rešiti. Pri tacihih okolinostihi tudi z najboljšo voljo načelníštva skoro ni mogoče, gospodov odbornikov k seji sklicevati, kar bi se moralo teden za tednom zgoditi. Rešitev tekočih opravil izročena je torej opravníštvu, ki je ukljubu vztrajnosti in požrtvovalnosti mnogokrat v zadregi, častitim društvenikom ustreči, osobito kadar gre za obilnejša vračila in podpore, društvena zaloga pa začénja pojemati in blagajnica hirati na — sušici.

Da se slavni zbor uveri rečenega, bodi še povedano, da je bilo od oktobra do januarija 1888. l. postreženih 83 članov, in v isti dobi pretečenega društvenega leta ravno